

Антон П. Чехов

ПРЕЗ СТРАСТНАТА СЕДМИЦА

– Върви, вече бият камбаната. И гледай да мируваш, че Господ ще те накаже.

Майка ми пъха в ръката няколко медни монети и тутакси, забравила за мен, тича с изстиналата ютия в кухнята. Прекрасно зная, че след изповедта няма да ми дадат нито да ям, нито да пия, и затова, преди да изляза от къщи, се насилвам да хапна крайче бял хляб; изпивам и две чаши вода. Навън е същинска пролет. Паважът е покрит със сиво-кафява каша, по която вече започват да се очертават бъдещите пътечки; покривите и тротоарите са сухи; под оградите през изгнилата ланска трева си пробива път нежна, млада зеленина. В канавките, като ромоли

весело и се пени, струи мръсна вода, в която слънчевите лъчи се къпят, без да се гнусят. По водата бързо се носят клечки, сламки и слънчогледови шлюпки; въртят се в кръг като залепнали за мръсната пяна. Накъде, накъде плават тези клечици? Много е възможно от канавката да попаднат в реката, от реката – в морето, от морето – в океана... Искам да си представя този дълъг и опасен път, но фантазията ми се изтощава, преди да стигне до морето.

Минава файтон. Кочияшът примлясква с уста, дърпа юздите и не забелязва, че покатерени отзад висят две момчета от улицата. Искам да се присъединя към тях, но си спомням за изповедта и започва да ми се струва, че момчетата са величайши грешници.

На Страшния съд ще ги попитат: „Защо лудувахте и лъгахте бедния кочияш?“, мисля си аз. Те ще започнат да се оправдават, но нечистите сили ще ги хванат и ще ги помъкнат към вечния огън. Обаче ако слушат родителите си и дават на сиромасите по някоя копейка или парче козунак, Бог ще се смили над тях и ще ги пусне в рая.

Входът на църквата е сух, пропит от слънчева светлина. Там няма жива душа. Отварям предпазливо вратата и влизам в храма. В неговия сумрак,

който ми се струва пълтен и мрачен, както никога, ме обзема чувство за греховност и нищожност. Най-напред ми прави впечатление голямото разпятие, и от двете му страни – Божията майка и Йоан Богослов. Светилниците и големите свещници са покрити с черни траурни калъфи, кандилата мъждукат хрисимо, а слънцето сякаш нарочно пропуска църковните прозорци. Богородица и любимият ученик на Исус Христос, изобразени в профил, мълчаливо гледат нетърпимите страдания и не забелязват моето присъствие; усещам, че за тях аз съм чужд, излишен и незабележим, че не мога да им помогна нито с думи, нито с дела, че съм едно отвратително и лошо момче, което е способно само на лудории, грубиянство и клеветничество. Припомням си всички хора, които познавам, и те ми се струват дребнави, глупави и зли; не са способни и на йота да намалят тази страшна мъка, която сега виждам. Църковният сумрак става все по-гъст и все по-мрачен, а Божията майка и Йоан Богослов ми правят впечатление на самотни.

Зад масичката със свещи седи Прокофий Игнатич, възрастен войник в оставка, помощник на църковния настоятел. Вдигнал вежди, той поглаж-

да брада и обяснява, почти шепнейки, на някаква старица: „Утренията днес ще бъде вечерта, подир Вечернята. Утре за Часовете камбаната ще бие в осем часа. Разбра ли? В осем.“

А между двете дебели колони вдясно, там, където започва страничният олтар на Великомъченица Варвара, до паравана на опашка стоят чакащите да се изповядат... Там е и Митка, дрипаво и грозно подстригано момче с щръкнали уши и малки, страшно зли очички. Той е син на вдовицата Настя, надничарка; побойник и злосторник, който краде ябълки от сергиите на търговките и неведнъж ми е грабвал ашика. Гледа ме сърдито и според мен злорадства, че не аз, а той първи ще иде зад паравана. Усещам как ме обзема злоба, старая се да не го гледам и дълбоко вътре в себе си се ядосвам, че ей сега на това момченце ще му опростят греховете.

Преди Митка стои разкошно облечена красива дама с шапка с бяло перо. Тя видимо се вълнува, напрегнато чака, а от вълнение едната ѝ буза е болезнено поруменяла.

Чакам пет минути, чакам десет... Иззад паравана излиза млад мъж с дълъг и тънък врат, добре облечен, обут с високи гумени галоши. Започвам да мечтая как, когато порасна голям, ще си купя точ-

но такива галоши – непременно ще си купя! Дамата трепва и отива зад паравана. Неин ред е.

В процепа между двете части на паравана се вижда, че тя се приближава към аналоя и се покланя доземи, а после се изправя, без да гледа свещеника, и навежда глава в очакване. Свещеникът стои с гръб към паравана, затова виждам побелялата му къдрава коса, верижката на носения на гърдите кръст и широкия гръб. А лицето му не виждам. С въздишка и без да поглежда дамата, той започва да говори бързо, като клати глава и шепне ту по-високо, ту по-ниско. Дамата покорно слуша, сякаш е виновна, отговаря немногословно и гледа в земята.

„В какво ли е съгрешила? – мисля си аз, като благоговейно хвърлям поглед към кроткото ѝ красиво лице. – Боже, прости ѝ греховете! Въздай ѝ щастие!“

Ето че свещеникът покрива главата ѝ с епитрахила.

„И аз, недостойният йерей... – чува се гласът му, – с властта, която ми е дадена, те опрощавам и освобождавам от всичките ти грехове...“

Дамата прави поклон до земята, целува кръста и си отива. Вече и двете ѝ бузи са поруменели, но лицето ѝ е спокойно, ведро и весело.